

Ny handbok om holländska vattenskalbaggar

Drost, M.B.P., Cuppen, H.P.J.J., Nieukerken, E.J. van & Schreijer, M. 1992, *De waterkevers van Nederland*. Natuurhistorische Bibliotheek van de KNNV, no. 55, 280 s. Utrecht. Inbunden. Pris 49:50 Hfl plus frakt. Kan beställas från: Uitgeverij KNNV, Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, Netherlands.

Jag blev överraskad när jag fick se att det lilla Holland, med endast rester av ursprunglig natur, hade så många som ca 350 arter av vattenskalbaggar. Ej oväntat tycks många arter vara försvunna eller starkt hotade, och inte mindre än 121 av arterna återfinns på den nationella hotlistan. Dit har vi faktiskt en bit kvar.

Holländarna har aktivt deltagit i "European Invertebrate Survey", vilket varit utvecklande för faunistiken, bl a för vattenskalbaggar. Aktiviteten avspeglar sig även i det höga antalet specialister inom denna grupp. Den nya handboken har författats av inte mindre än nio personer.

Bokens tyngdpunkt återfinns i de familjevisa kapitlen, vilka innehåller bestämningsnycklar, artdiagnoser och kortfattade översikter av arternas utbredning och habitatval. Då holländskan kan förstås utan alltför stora problem och boken är rikligt illustrerad, har den ett klart intresse även för svenska coleopterologer.

Speciellt värdefulla är de många genitalplanscher, bl a för samtliga *Limnebius*-arter och för båda könen av *Dryops*. Det artrika dykarsläktet *Hydroporus* behandlas mycket detaljerat, bl a med SEM-foton av mikroskulptur och mycket bra genitalteckningar.

Värdefullt är även att en del äldre fynduppgifter reviderats, bl a har uppgiften om *Hydaticus leander* ifrån Holland visat sig vara felaktig. Arturvalet har vidgats så att för flertalet familjer nycklarna täcker in hela Benelux.

Felfinnaren reagerar på viss inkonsekvens i nomenklatur, såtillvida att några släkten försetts med olika auctorer i check-list respektive särskilda kapitel. Detta gäller bl a *Gyrinus* som på sid. 63 felaktigt tillskrivits Linné, och *Noterus* som tillskrivits först Clairville och senare Schellenberg. Även en viss variation av sättet att skriva de gamles namn, t ex Degeer/De Geer (det senare riktigt), vållar lite huvudbry.

Användandet av namn är modernt och i överensstämmelse med befintliga internationella regler. Trots att man för dykarna valt att följa en tidigare version av min icke publicerade check-list för Fennoskandien vill jag peka på ett problem. Det gäller namnen på de båda *Rhantus*-arter som hos oss kallas *bistriatus* respektive *suturellus*, men som bl a av engelsmännen benämns *aberratus* respektive *bistriatus*; förvirrande nog används alltså *bistriatus* för två olika arter. Holländarna har valt att kringgå problemet genom att ej använda namnet *bistriatus* alls, och kallar arterna *aberratus* och *suturellus*. Problemet är bara att *Rhantus nigropunctatus* Motschulsky, 1860, är en äldre synonym till *aberratus*. I detta läge är nog användandet av *bistriatus* ändå att föredra, helst kombinerat med fastställande av en neotyp.

Vad som är vattenskalbaggar och inte har alltid vållat problem. Här har man helt enkelt buntat ihop de tveksamma familjerna till ett eget kapitel om semiakvatiska djur. Dessa behandlas mer översiktligt.

Sammanfattningsvis vill jag karakterisera detta som en fint utformad och mycket användbar handbok till ett rimligt pris. Då våra många nordliga arter saknas i nycklarna är dock användningen under nordiska förhållanden begränsad.

Anders Nilsson